

ARTA INTERPRETĂRII LIED-ULUI VINE (și) de la Cluj

(Daniela Caraman Fotea – 21 noiembrie 2016)

Afirmația titlului este probată de Iulia Merca și Lucian Gheju. Îi cunosc pe cei doi muzicieni de la Festivalul Național de Interpretare a Lied-ului Ionel Perlea de la Slobozia. La ediția în care vocalistele Clujului s-au prezentat, ele au obținut – așa, ca într-un iureș al walkiriilor, majoritatea premiilor. Dintre laureații aceluși concurs, mulți au ajuns pe meridianele lumii, apreciați, aplauzați, reinvitați. Dar, FOARTE puțini s-au bucurat de speciala ambianță a Ateneului Român, atât de primitoare și sunetelor de lied, intime, delicate, presupunând o tehnică vocală perfectă, și, mai ales, înțelegerea, gândirea comunicării. Alegerea repertorială a clujenilor s-a axat pe ciclul Schwanengesang de **Franz Schubert**. Trei poeți, Reistab, Heine și Seidl susțin literar mesajul muzical, care, aduce pe portativ o adevărată COREGRAFIE a afectelor. Tălmăcirea lor o presupune – dincolo de virtuozitatea muzicală și pe cea a gândirii...

Iată câteva momente: declarație de iubire pentru cea aleasă; premoniția morții a celui aflat pe câmpul de luptă; refugiu în natura triumfătoare: triolete tumultuoase, solicitarea registrului grav al vocii; disperare pe acorduri grele de coral; episoadele (strofele) decurg unele din altele necesitând o mare subtilitate a interpretării. A fost!

Pe versurile lui Heine se reiau aluzii la sentimentele sugerate până în acel stadiu al partiturii: iubire pierdută, iluzii, pesimism, arome ale gustului pentru ironie, concentrare pe ideile specifice muzicii schubertiene; am admirat unisonul pian-voce, evocând atmosfera de arioso: plângerea uriașului Atlas, supus chinurilor, pentru îndrăzneala de a fi crezut că poate duce pe umeri, întreaga lume; sugestii ale strigătelor de durere; contemplarea mistică a unui presupus portret iubit; rază de lumină, undă de ironie înaintea finalului dramatic; imaginea orașului privit dintr-o barcă aflată pe undele râului care îl străbate; „...Plîngeai... ți-am sorbit lacrimile, ele m-au otrăvit...”; durerea celui care se recunoaște într-o fantomatică întrupare a suferinței; porumbelul călător transmite adorată, mesajele de iubire: grație, transparență, apetența către fericire...

Pentru cei doi muzicieni, acest ciclu nu este un cântec de lebedă, ci zborul către succese de consistență, cu mesaj fortifiant pentru ascultător.

LUCIAN GHEJU este un partener de lied prețios; știe să-și ofere virtuțile instrumentale, subsumate expresiei; o face cu aleasă diplomație, neuitând să fie sprijin, pentru vocea care trebuie protejată în secvențele dificile ale partiturii schubertiene, pentru valorificarea și comunicarea stărilor emoționale atât de diverse, de subtile ale lied-urilor. L-aș dori pe Lucian Gheju, la București, ca solist acompaniat de orchestră; are toate datele trebuitoare, ar înviora culoarul cvasi-somnolent ale stagiunilor noastre actuale...

IULIA MERCA este o voce cu frumuseți multiple, vegheate de tehnici studiate și aprofundate, cu benefic efect; de gândul permanent al mesajului care obține astfel feed-back-ul emoției. Colaborarea celor doi, interpretarea lor a realizat acea stare specială de grație, care transpune concret, delectarea.

Recitalul clujenilor a fost o pagină aparte în ambianța Ateneului, atât de potrivită PREZENȚEI VALORILOR.